X kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **Komisji Gospodarki i Rozwoju (nr 23)**
- **Komisji Spraw Zagranicznych (nr 23)**

z dnia 26 czerwca 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Gospodarki i Rozwoju (nr 23)

Komisji Spraw Zagranicznych (nr 23)

26 czerwca 2024 r.

Komisje: Gospodarki i Rozwoju oraz Spraw Zagranicznych, obradująca pod przewodnictwem posła **Ryszarda Petru (Polska2050-TD)**, przewodniczącego Komisji Gospodarki i Rozwoju, przeprowadziły:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Królestwa Norwegii o zakończeniu obowiązywania Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Królestwa Norwegii w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, podpisanej w Warszawie 5 czerwca 1990 r., zawartego dnia 27czerwca 2023 r i 18 lipca 2023 r. (druk nr 294).

W posiedzeniu udział wzięli: **Jacek Tomczak** sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii wraz ze współpracownikami, **Władysław Bartoszewski** sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wraz ze współpracownikami, **Włodzimierz Zając** stały doradca Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Bartosz Bąk**, **Ewa Matuszek-Zagata**, **Ziemowit Uździcki** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Michał Gajewski**, **Przemysław Sadłoń** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Ryszard Petru (Polska2050-TD):

Dzień dobry państwu. Czy mamy już kworum? Możemy zaczynać? Szanowni państwo, otwieram wspólne posiedzenie Komisji Gospodarki i Rozwoju oraz Spraw Zagranicznych.

W imieniu przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych, pana posła Pawła Kowala oraz własnym witam członków obu Komisji, pana Jacka Tomczaka, sekretarza stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii, pana Władysława Bartoszewskiego, sekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, a także wszystkich pozostałych gości.

Stwierdzam kworum.

Porządek dzisiejszego posiedzenia przewiduje pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Porozumienia między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Królestwa Norwegii o zakończeniu obowiązywania Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Królestwa Norwegii w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji, podpisanej w Warszawie 5 czerwca 1990 r. Druk nr 294 uzasadniają minister rozwoju i technologii oraz minister spraw zagranicznych. Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie widzę, nie słyszę sprzeciwu. W związku z tym porządek uznaję za przyjęty.

Przystępujemy do jego realizacji. Informuję, że marszałek Sejmu w dniu 9 kwietnia 2024 r. skierował rządowy projekt ustawy z druku nr 294 do Komisji Gospodarki i Rozwoju oraz Spraw Zagranicznych do pierwszego czytania. Przypominam, że zgodnie z art. 39 ust. 1 regulaminu Sejmu pierwsze czytanie obejmuje uzasadnienie projektu przez wnioskodawcę, debatę w sprawie ogólnych zasad projektu oraz pytania posłów i odpowiedzi wnioskodawców. Będę prosił pana ministra Jacka Tomczaka o uzasadnienie projektu z druku nr 294. Proszę, panie ministrze.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rozwoju i Technologii Jacek Tomczak:

Panie przewodniczący, Wysokie Komisje, panie posłanki i panowie posłowie, zawarcie porozumienia z Królestwem Norwegii jest kolejnym krokiem do zakończenia w Polsce procesu rozwiązywania umów o ochronie inwestycji zawartych z innymi państwami członkowskimi Unii Europejskiej i EFTA w związku z rozwiązaniem owych umów w następstwie orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie Achmea. Trybunał stwierdził, że klauzule arbitrażowe inwestor – państwo w umowach zawartych między państwami członkowskimi Unii Europejskiej są niezgodne z prawem Unii Europejskiej. Z inicjatywą rozwiązania umowy o ochronie inwestycji na mocy porozumienia stron wystąpiło Królestwo Norwegii notą z dnia 7 września 2023 r. Zawarcie porozumienia nie będzie miało konsekwencji politycznych ani społecznych. Nie powinno także wpłynąć na stosunki gospodarcze między Polską a Królestwem Norwegii. Królestwo Norwegii już ratyfikowało porozumienie.

Umowę o ochronie inwestycji zawarto w czasie, kiedy Polska nie była członkiem Unii Europejskiej, a celem porozumienia było przyciąganie inwestycji zagranicznych do Polski. Obecnie poziom prawodawstwa w Polsce daje inwestorom zagranicznym gwarancje ochrony inwestycji z możliwością dochodzenia swoich praw na drodze sądowej.

Należy podkreślić, że w przypadku braku zawarcia porozumienia do dnia 6 września 2024 r. nota Królestwa Norwegii będzie skutkowała wypowiedzeniem umowy przez Norwegię. Tego rodzaju rozwiązanie nie jest korzystne dla Polski, ponieważ w tym wypadku będzie obowiązywała dziesięcioletnia klauzula przedłużonego obowiązywania umowy chroniącej inwestycje dokonane przed wejściem w życie wypowiedzenia umowy, co oznacza, że przez następne 10 lat od wypowiedzenia umowy będzie istniała potencjalna możliwość pozwania Polski przez inwestorów norweskich. W związku z powyższym zasadnym byłaby zmiana proponowanego art. 2 ustawy, czyli terminu vacatio legis z czternastodniowego na dzień następujący po dniu ogłoszenia. Byłoby to uzasadnione ze względu na krótki okres, który pozostał do ustalonego w nocie terminu, to jest do dnia 6 września 2024 r. Nota z 7 września 2023 r. informowała o tym, że porozumienie musi wejść w życie w ciągu roku, w związku z czym zasadna byłaby zmiana długości vacatio legis celem przyjęcia ustawy we wskazanym terminie. Zwracam się z prośbą o przyjęcie projektu ustawy. Dziękuję za uwagę.

Przewodniczący poseł Ryszard Petru (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo. Pragnę poinformować państwa posłów, że wpłynęła do mnie odpowiednia poprawka, podpisana przez pana Marka Biernackiego, która skraca vacatio legis de facto do jednego dnia. Jednak zanim do tego przejdziemy, poproszę jeszcze pana ministra Bartoszewskiego o zabranie głosu.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Władysław Bartoszewski:

Państwo przewodniczący, Wysokie Komisje, po to, żeby to przetłumaczyć, że tak powiem, z języka prawnego na nasz, powiem, iż sytuacja jest taka, że Polska zawierała rozmaite umowy o ochronie inwestycji z państwami przed wstąpieniem do Unii Europejskiej. To wszystko było lege artis, natomiast każda z tych umów zawierała tak zwaną *sunset clause*, czyli klauzulę przedłużonego obowiązywania umowy. Oznacza to, że po wypowiedzeniu umowy druga strona… Chroni się interesy inwestorów w przypadku wypowiedzenia umowy przez jedną stronę w okresie, w zależności od umowy, od 5 do 20 lat. Tutaj Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w marcu 2018 r. wydał orzeczenie, w którym stwierdził, że na podstawie umów o ochronie inwestycji między państwami członkowskimi Unii Europejskiej państwa członkowskie nie posiadają jurysdykcji, trybunały arbitrażowe nie posiadają jurysdykcji do rozpoznawania spraw w przypadku sporu między stronami umowy, które są członkami Unii Europejskiej. Spowodowało to niemałe zamieszanie. Na przykład Polska miała w 2017 r. zawarte umowy o ochronie inwestycji z prawie wszystkimi państwami członkowskimi Unii Europejskiej, poza Irlandią, Maltą i Włochami. W latach 2019–2020 wypowiedzieliśmy umowy o ochronie inwestycji państwom członkowskim unii. Albo też Polska zawierała z członkami Unii Europejskiej, z państwami członkowskimi Unii Europejskiej porozumienia o wygaszaniu tych umów. Wszystkie te porozumienia zostały dotychcząs ratyfikowane po uzyskaniu

zgody
wyrażonej w ustawie, dlatego że musi to być tak zrobione. Jest to opisane w warunkach, dlaczego tak musi być. Musi być to zrobione ustawowo. W niektórych przypadkach, na przykład Czech, Danii, Estonii i Łotwy porozumienie wygaszało zarówno umowy, jak i klauzule przedłużonego obowiązywania, więc tu nie było problemu. W pozostałych przypadkach w 2020 r. podpisano między wszystkimi państwami członkowskimi Unii Europejskiej porozumienie o wygaśnięciu dwustronnych umów, traktatów inwestycyjnych. Polska ratyfikowała to w lutym 2021 r., tylko że pojawił się pewien problem, ponieważ Norwegia nie jest państwem członkowskim Unii Europejskiej. Musi być to załatwione osobną ustawą. A jednocześnie w 2021 r. Norwegia postanowiła wypowiedzieć umowę o ochronie inwestycji. Gdybyśmy zgodzili się na wypowiedzenie umowy bez zawarcia porozumienia, to mielibyśmy przez następne 10 lat obowiązek poddania się arbitrażowi, gdyby któryś z inwestorów kwestionował warunki wypełniania umowy. Jest to bardzo niekomfortowa sytuacja. Dlatego prosimy Wysokie Komisje, żeby zaakceptowały naszą propozycję rządową, żeby tę sprawę prawnie, legalnie i poprawnie uregulować z korzyścią dla naszych przedsiębiorców i państwa. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Ryszard Petru (Polska2050-TD):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Pragnę poinformować, że wpłynął do mnie wniosek pana posła Biernackiego o skrócenie vacatio legis z czternastu dni do jednego dnia, czyli do dnia następującego po dniu ogłoszenia. Będę chciał poddać go pod głosowanie, ale najpierw otworzę dyskusję. Czy ktoś z państwa chciałby zabrać głos? Nie widzę. Widzę, że jest pełna zgoda co do intencji. W związku z tym chciałbym zapytać, czy ktoś z państwa jest przeciwko wnioskowi? Czy możemy przyjąć, że został przyjęty przez Komisję? Nie będziemy… Tak, nie słyszę. Można przyjąć, tak? Dziękuję bardzo. W związku z tym wniosek został przyjęty.

Czy w takiej sytuacji ktoś z państwa ma jakieś uwagi do tytułu? Przepraszam, mam zamknąć pierwsze czytanie i przejść do rozpatrzenia ustawy, co niniejszym czynię. Przepraszam bardzo, skupiłem się na poprawce. Przystępujemy do rozpatrzenia ustawy. Czy ktoś ma uwagi do tytułu ustawy? Nie widzę. Został przyjęty.

Czy ktoś ma uwagi do art. 1 ustawy? Nie widzę. Został przyjęty.

Art. 2. Jest tu poprawka, o której była mowa wcześniej. Rozumiem, że poprawka została przyjęta.

Proponuję w związku z tym upoważnić Biuro Legislacyjne do dokonania zmian o charakterze redakcyjnym, legislacyjnym i językowym, stanowiących konsekwencję poprawek przyjętych przez Komisje. Nie widzę sprzeciwu.

W związku z tym poddaję pod głosowanie wniosek o przyjęcie całego projektu ustawy z wcześniej przyjętymi poprawkami. Głosujemy.

Kto jest za? Głosujemy przez system do głosowania. Kto jest za? Kto jest przeciw? Kto się wstrzymał? Można? Dobrze, jeszcze nie, jeszcze proszę. Jest już zamknięte?

Głosowało 42 posłów. Za 42 posłów, nikt nie był przeciw i nikt nie wstrzymał się.

W związku z tym stwierdzam, że projekt ustawy został przyjęty przez Komisje.

Komisje muszą jeszcze wybrać posła sprawozdawcę, który przedstawi sprawozdanie Komisji na posiedzeniu plenarnym Sejmu. Czy mogę poprosić o zgłoszenie posła sprawozdawcy? Proszę o zgłoszenie takiej osoby. Albo niech taka osoba sama się zgłosi. Proszę bardzo. Jakby pani była uprzejma przypomnieć swoje nazwisko?

Poseł Anna Wojciechowska (KO):

Anna Wojciechowska.

Przewodniczący poseł Ryszard Petru (Polska2050-TD):

Pani poseł Anna Wojciechowska. Czy ktoś jest przeciwko tej kandydaturze? Nie widzę? Wobec niezgłoszenia sprzeciwu stwierdzam, że Komisje wybrały panią poseł Annę Wojciechowską na sprawozdawcę Komisji.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia Komisji.

Protokół z dzisiejszego posiedzenia będzie wyłożony do przejrzenia w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu.

Zamykam posiedzenie Komisji.